

21 501-31 Raad voor de Werkgelegenheid, Sociaal Beleid, Volksgezondheid en
Consumentenzaken

Nr. 752 Brief van de minister van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 17 juni 2024

Hierbij stuur ik u het verslag van de formele raad werkgelegenheid en sociaal
beleid (WSBVC) die op 7 mei 2024 in Brussel plaatsvond.

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
H.M. de Jonge

Verslag van de WSBVC-Raad,

7 mei 2024

1. Beleidsdebat EU Richtlijn betreffende de toepassing van het beginsel van gelijke behandeling (art. 19)

- In 2008 heeft de Europese Commissie een voorstel gepubliceerd voor een richtlijn inzake gelijke behandeling buiten de arbeid, ongeacht godsdienst of levensovertuiging, handicap, leeftijd of seksuele gerichtheid. Het voorstel, dat gebaseerd is op artikel 19 van het Verdrag betreffende de Werking van de Europese Unie (VWEU), scheidt een kader voor het verbod van discriminatie op deze gronden. Het richtlijnvoorstel stamt uit 2008 en ligt, ondanks meerdere pogingen om tot een akkoord te komen, vanwege de vereiste unanimiteit in de Raad vast door de blokkade van enkele lidstaten. Het voorzitterschap agendeerde het richtlijnvoorstel omdat het krachtenveld zich nu wel richting de vereiste unanimiteit leek te bewegen. Daarom is er een vervolgoverleg gepland op 20 juni.
- Het kabinet hecht grote waarde aan de bescherming van fundamentele rechten, waaronder het recht op gelijke behandeling. Nederland heeft naar aanleiding van het oorspronkelijke richtlijnvoorstel ingezet op verbetering van de rechtszekerheid van het voorstel door onduidelijkheden ten aanzien van reikwijdte en terminologie weg te nemen. Uitgangspunt daarbij was het voorkomen van disproportionele financiële, praktische, juridische gevolgen.
- Nederland heeft vrijwel alle onderwerpen in de richtlijn al door middel van nationale wetgeving geregeld. Sinds Nederland in 2016 het VN-verdrag handicap heeft geratificeerd en tegelijk de Wet gelijke behandeling op grond van handicap of chronische ziekte heeft uitgebreid, worden voor Nederland geen verstrekkende gevolgen meer verwacht indien er een akkoord zou worden bereikt over de richtlijn in de huidige vorm.
- Een aantal lidstaten heeft nog steeds geen formele positie ingenomen, maar een substantiële groep lidstaten, waaronder Nederland, heeft aangegeven in te kunnen stemmen met tekst van het richtlijnvoorstel zoals ten laatste gepubliceerd door het Belgische EU-Voorzitterschap.

2. Naamswijziging van de Raadsformatie WSBVC

- Het Belgisch Voorzitterschap heeft voorgesteld de naam van de Raad te wijzigen van Raad Werkgelegenheid, Sociaal Beleid, Volksgezondheid en Consumentenzaken in Raad Werkgelegenheid, Sociaal beleid, Volksgezondheid en Gelijkheid. Dit betreft niet het sleutelen aan het mandaat en heeft geen financiële gevolgen. Er lijkt brede steun te zijn voor dit voorstel. Over de naamswijziging is in dit beleidsdebat geen besluit genomen. Op dit moment is nog niet duidelijk wanneer het Belgisch Voorzitterschap opvolging zal geven aan deze discussie.

3. Diversen

Nadat de geannoteerde agenda was verstuurd zijn nog enkele gespreksonderwerpen aan de agenda toegevoegd die hieronder worden behandeld.

- De twee richtlijnen over standaarden voor gelijke behandelingsinstanties in arbeid en beroep zijn als hamerstuk aangenomen.
- Raadsconclusies financiële onafhankelijkheid: Het Belgisch Voorzitterschap vraagt om meer harmonisatie en regelmatig verzamelen van data. De Commissie merkt op dat vrouwen het nog altijd moeilijker hebben om financieel onafhankelijk te zijn. Eenoudergezinnen, vrouwen met migrantenachtergrond, vluchtelingen, vrouwen met een handicap ondervinden hierbij nog meer problemen. Het is complexe problematiek. Verschillende maatregelen moeten goed op elkaar worden afgestemd en doelgericht zijn. Het Belgisch Voorzitterschap stelt goedkeuring vast.
- Beleidsdebat Vrouwen in de politiek: Het Belgisch Voorzitterschap constateert statistische verbeteringen, maar verschillen tussen mannen en vrouwen zijn nog altijd groot. Vertegenwoordiging van vrouwen is ook gelinkt aan hoe ons openbare leven georganiseerd is. Vrouwen hebben 3 keer vaker te maken met haatspraak, on- en offline, dan mannen. Lidstaten dienen meer inzet te plegen om een veilige, geweldloze omgeving te creëren voor vrouwen en mannen. Dit betekent ook effectieve maatregelen tegen seksuele intimidatie. Er is veel steun voor dit punt. Diverse landen noemen goede voorbeelden van hun inzet om de kloof te dichten.
- Stand van zaken onderzoek geweld tegen vrouwen: De Commissie benadrukt belang van zicht krijgen op data over gendergerelateerd geweld en haalt verschillende eerdere studies aan van onder andere EIGE, Eurostat en andere bronnen. Eind 2024 zijn hopelijk de gegevens beschikbaar, voor het eerst van alle lidstaten over deze problematiek.
- Het Belgisch Voorzitterschap gaat verder met de uitvoering van de strategie voor lhbtqi gelijkheid. Het is onaanvaardbaar dat haatmisdrijven toenemen. Vier jaar na publicatie van de eerste strategie is het moment gekomen om de resultaten te analyseren. De Commissie gaf aan lidstaten te ondersteunen met uitwisselen van goede praktijken binnen de LGBTIQ Equality subgroup. Twaalf lidstaten hebben speciale actieplannen of strategieën goedgekeurd en anderen zijn bezig met de eerste actieplannen.
- Implementatie van het EU actieplan tegen racisme: Het Belgisch Voorzitterschap noemt dat veel individuen te maken hebben met racisme in het dagelijks leven. Soms is dit heel duidelijk, soms minder zichtbaar. Vast staat dat het een strijd is van de lange adem. Alle burgers moeten zich kunnen ontplooien. Nieuw actieplan zou hierbij helpen. De Commissie gaf aan dat het actieplan 80 verschillende maatregelen bevat ter bestrijding van racisme. Lidstaten zijn verzocht te rapporteren over nationale actieplannen. Onderzoek over implementatie wordt binnenkort gepubliceerd. Het actieplan zal zich focussen op het vergroten van de rol van nationale gelijkheidsinstanties.
- Het laatste agendapunt betreft de EU kandidaat voor het VN-comité verdrag voor rechten van personen met een handicap. De Commissie draagt een kandidaat voor de verkiezingen van juni 2024 voor. Dit is voor het eerst. Ook is het de eerste keer dat de EU een kandidaat voorstelt bij elk VN-comité. Dit comité houdt zich bezig met aanbevelingen inzake dit verdrag.